„Data Preprocessing"

Plan wykładu

- Motywacje dla integracji i wstępnego przetwarzania danych:
  - Mieisce w procesie odkrywania wiedzy.
  - Perspektywa projektowania hurtowni danych.
- Ekstrakcja oraz integracja danych pochodzących z różnych źródeł.
- Czyszczenie danych:
  - Uwzględnianie nieznanych wartości.
  - Identyfikacja obserwacji nietypowych.
  - Wpływ szumu informacyjnego.
  - Duplikacja informacji.
- Transformacja danych:
  - Skalowanie i normalizacja dziedzin atrybutów.
  - Agregacja obserwacji.
  - Dyskretyzacja.
- Redukcja (selekcja) danych.

Miejsce etapów integracji i przetwarzania wstępnego danych w procesie odkrywania wiedzy

- **Definicja**: „Odkrywanie wiedzy w bazach danych to nietrywialny proces poszukiwania wiarygodnych, nowych, potencjalnie użytecznych i zrozumiałych wzorców z danych".
- ***Data mining*** (eksploracja danych) to jeden z etapów procesu odkrywania wiedzy.

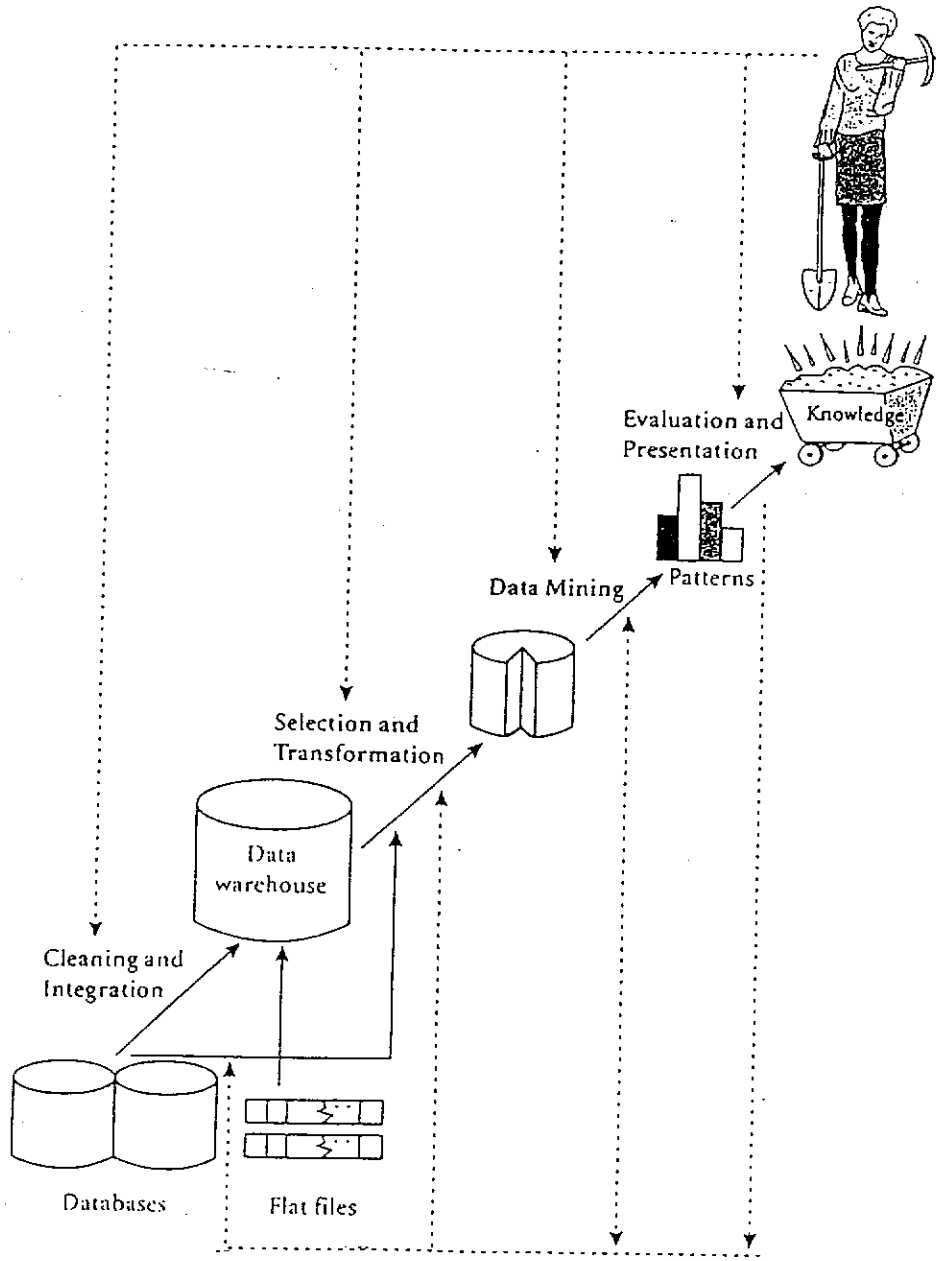

Figure 1.4 Data mining as a step in the process of knowledge discovery.

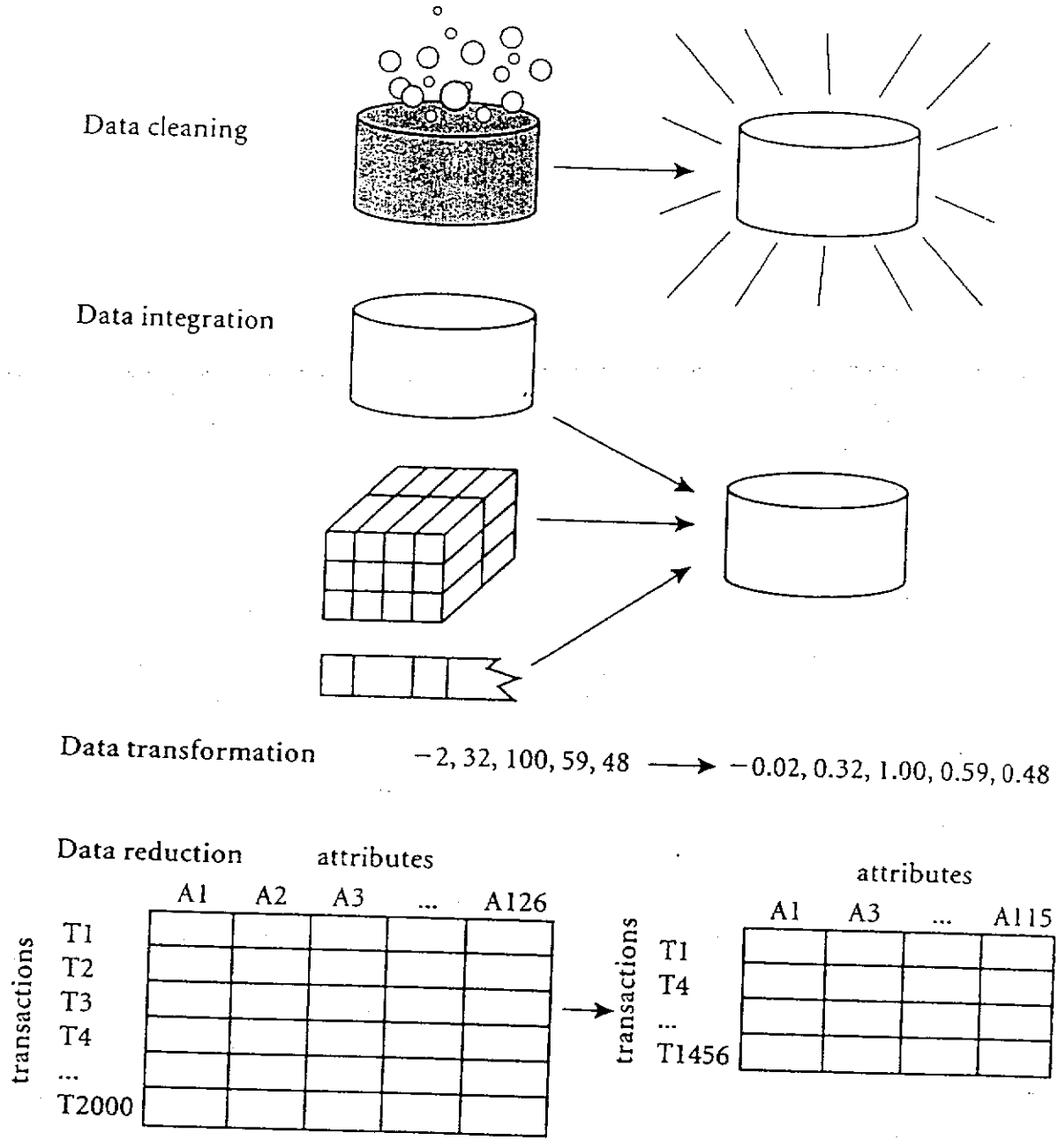

igure 3.1 Forms of data preprocessing.

Motywacje

- Rzeczywiste dane mogą być niespójne, niekompletne i obdarzone różnego rodzaju zaburzeniami. Ponadto mogą występować różne trudności związane z ekstrakcją oraz integracją danych pochodzących z różnych źródeł.
- Różne rodzaje danych, które podlegają integracji oraz wstępnemu przetwarzaniu:

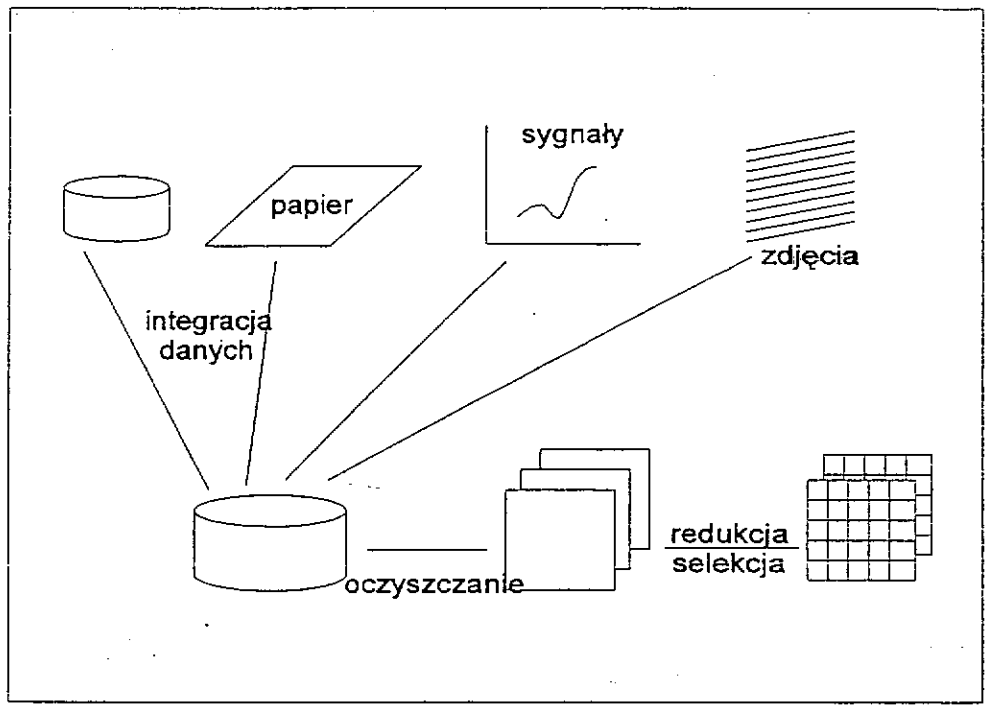

  - obrazy,
  - sygnały (przebiegi czasowe, sygnały audio, mowa ludzka, sygnały z urządzeń pomiarowych,…)
  - dane rozproszone (ang. spatial/temporal data)
  - surowe obserwacje (pliku w różnych formatach, bazy danych,…)
  - dane tekstowe lub w pewnych językach (HTML, XML,…)
  - także dokumentacja papierowa….

Motywacje

- Proces przygotowania danych do eksploracji obejmuje ekstrakcje danych z wielu (różnorodnych) źródeł, „czyszczenie", transformacje danych do wspólnych formatów i zapisanie ich do odpowiednich struktur danych (hurtowni, plików, ...)
- Rzeczywiste dane są bardzo „brudne" (ang. dirty).
- Istnieje konieczność:
  - ujednolicenia danych,
  - weryfikacji danych,
  - filtrowania i redukcji danych.
- Spojrzenie z punktu widzenia hurtowni danych:
  - Eksploracja danych jako bardziej zaawansowany krok analizy niż OLAP,
  - Lecz pamiętaj, że odkrywanie wiedzy nie musi wykorzystywać bezpośrednio hurtowni danych.
  - Pomimo tego można wykorzystać metody wspólne z projektowaniem i konstruowaniem hurtowni danych

Integracja – metodyki i narzędzia

Tworzenie baz wiedzy zawierających hierarchie pojęć reprezentujących związki między atrybutami w różnych schematach.

Zbiór transformacji w języku pierwszego rzędu wzbogaconym o reguły wyrażające więzy.

Automatyczne moduły wnioskujące korzystające z baz wiedzy, ontologii terminologicznych i reguł.

Narzędzia do porównywania schematów i rozstrzygania konfliktów:

- **Konflikty nazewnictwa** (różne schematy używają różnej terminologii odnośnie tych samych danych)
  - Customer_id w systemie 1 vs. Cust_np. w systemie 2,
  - homonimy,
  - synonimy.
- **Konflikty semantyczne.**
- **Konflikty strukturalne.**

Więcej o projektach metodyk i narzędziach w: Jarke i in., Hurtownie danych. Podstawy organizacji i funkcjonowania (pol. tłumacz 2003, WSIP)

Integracja danych

- *Integracja danych* – łączenie danych z różnych źródeł w jednolitą, spójną strukturę danych.

  Podstawowe zagadnienia:

  - Integracja schematów,
  - Integracja danych wirtualnych,
  - Integracja danych zmaterializowanych.

  Uwaga: Integracja danych to nie tylko porównywanie i integracja schematów, ale również **łączenie** rzeczywistej zawartości źródłowych baz danych

  Zwróć uwagę na dopasowanie obiektów:

  - Metoda dopasowania za pomocą klucza.
  - Tablice wyszukiwania i funkcje identyczności.

- Potrzeba specjalistycznego oprogramowania do automatyzacji integracji.

Integracja formatów

- Problem przywrócenia integralności dziedzin atrybutów.

  Przykłady:

  - Numery kont bankowych lub numery telefonów mogą mieć w jednym systemie typ „String", a w innych typ „Numeric".
  - Płeć zapisywana na różne sposoby (pełna nazwa, skróty, kody,...)
  - Daty reprezentowane w różnych formatach („ddmmyy", „yymmdd", „yyyy-mm-dd",...)
  - Pola przechowujące walutę.
  - Różne systemy używają różnych rozmiarów pól wartości tekstowych.
  - Pola tekstowe ukrywają ważne dodatkowe informacje.

Nieznane wartości atrybutów

Różna semantyka nieznanych wartości atrybutów (ang. *unknown attribute values*):

- brakujące wartości atrybutów (ang. *missing values*),

- niedostępne wartości atrybutów (ang. *absent values*).

Sposoby uwzględniania brakujących wartości:

- Stosowane w przetwarzaniu wstępnych (przekształć niekompletne dane w kompletne).
- Zintegrowane z algorytmami odkrywania wiedzy.

Przykład niekompletnej tablicy decyzyjnej.

	a_1	a_2	a_3	a_4	D
x_1	3	2	1	0	Φ
x_2	2	3	2	0	Φ
x_3	*	2	*	1	Ψ
x_4	2	3	2	1	Ψ
x_5	3	*	*	3	Φ
x_6	*	0	0	*	Ψ
x_7	3	2	1	3	Ψ
x_8	1	*	*	*	Φ
x_9	*	2	*	*	Ψ
x_{10}	3	2	1	*	Φ

* ? nieznana wartość atrybutu a_i

Uwzględnianie brakujących wartości atrybutów

Podstawowe sposoby dla przetwarzania wstępnego:

Podejście naiwne:

–Zignorowanie przykładów opisanych nieznanymi wartościami.

Zastępowanie brakujących wartości poprzez:

- Użycie globalnej stałej wartości.
- Zastąpienie najczęściej występującą wartością atrybutu nominalnego.
- Zastąpienie wartością średnią atrybutu liczbowego.
- Użycie najczęstszej lub średniej wartości atrybutu znajdowanej na podstawie rozkładu wartości wśród przykładów należących *tylko* do tej samej *klasy decyzyjnej* co analizowany przykład.
- Użycie zbioru wszystkich możliwych wartości tego atrybutu.
- Użycie podzbioru wartości atrybutu wraz z informacją o stopniach możliwości ich realizacji.
- Wykonanie analizy zależności wartości atrybutu od atrybutów w pełni zdefiniowanych (regresja, drzewa i reguły decyzyjne).

Noisy data

- ***Szum informacyjny*** (ang. *noise*) – błąd przypadkowy lub zmienność mierzonej wielkości (atrybutu).
- Przyczyny (?)
  - błędy urządzeń pobierających dane,
  - błędy transmisji,
  - błędy ludzkie,
  - ograniczenia technologiczne,
  - niespójności i niekonsekwencje nazewnictwa.

  Konsekwencje danych niekompletnych i sprzecznych.
- Różne metody:
  1. Wygładzenie danych (ang. *smoothing techniques*).
  2. Tworzenie przedziałów (ang. *binning*).
  3. Algorytmy skupień i obiekty reprezentacji skupień
  4. Wykorzystywanie modeli predykcji (regresja)
  5. Konsultacja z użytkownikiem / ekspertem

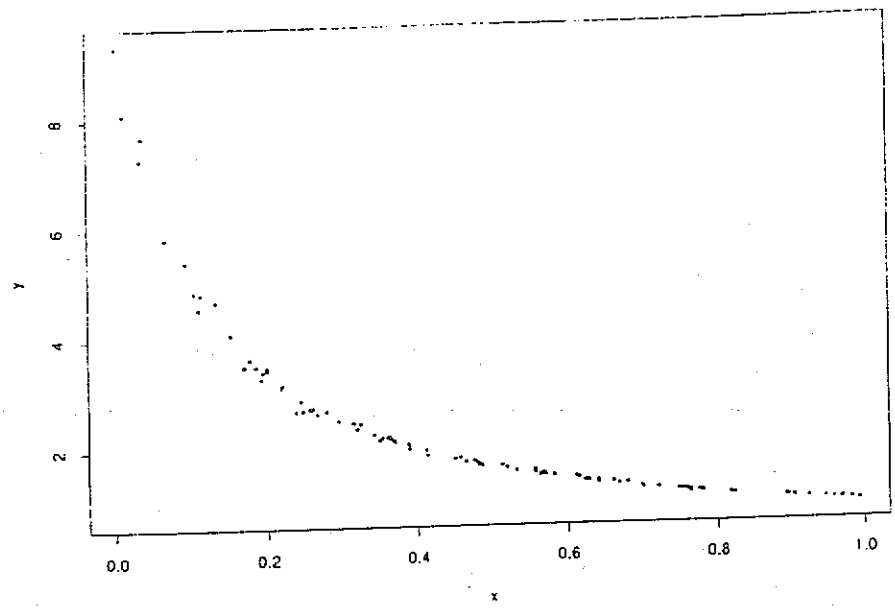

Figure 2.2 A simple nonlinear relationship between variable V_1 and V_2. (In these and subsequent figures V_1 and V_2 are on the X and Y axes respectively).

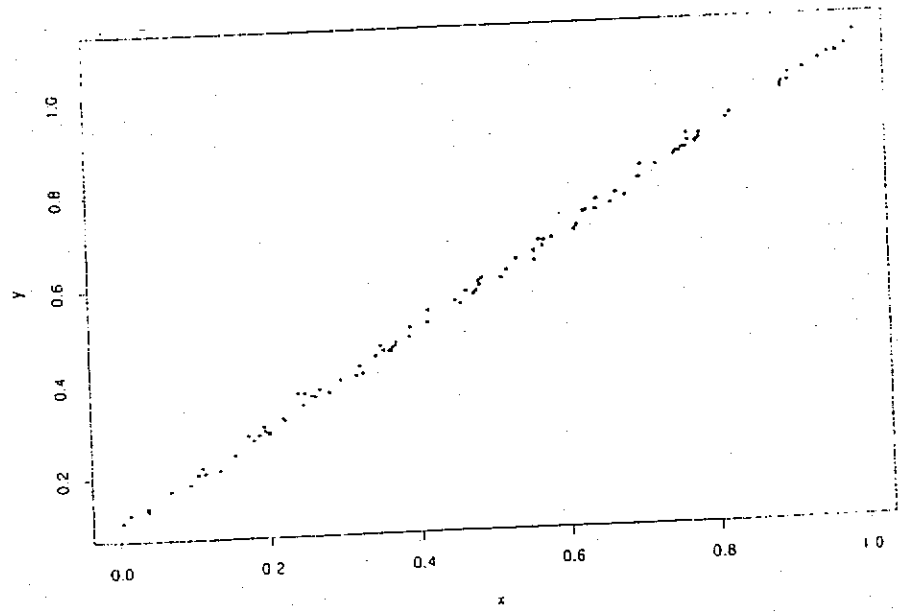

Figure 2.3 The data of figure 2.2 after the simple transformation of V_2 to $1/V_2$.

Dyskretyzacja

- Różne typy atrybutów (jakościowe vs. liczbowe)

Dyskretyzacja jest procesem zamiany atrybutów liczbowych na atrybuty symboliczne typu porządkowego. Polega ona podziale oryginalnej dziedziny atrybutu liczbowego na pewną liczbę przedziałów i przypisaniu tym przedziałom kodów symbolicznych.

- Niektóre algorytmy uczące przetwarzają atrybuty jakościowe; Dyskretyzacja stosowana w etapie przetwarzania wstępnego przed użyciem algorytmów.
- Redukcja danych w rezultacie dyskretyzacji.

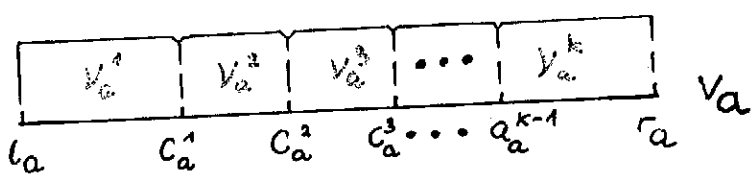

Ogólny podział algorytmów dyskretyzacji:

1. Nadzorowane i nienadzorowane.
2. Globalne i lokalne.
3. Dynamiczne i statyczne.

Klasyfikacja metod dyskretyzacji

Możliwości podziału wielu metod:

- nienadzorowane i nadzorowane,
- lokalne i globalne,
- statyczne i dynamiczne.

Dyskretyzacja stosowana w przetwarzaniu wstępnym lub lokalnie w algorytmie indukcji.

Metody **nienadzorowane** (ang. *unsupervised*) nie wykorzystują informacji o przydziale obiektów do klas decyzyjnych; metody, w których ta informacja jest wykorzystywana, nazywane są **nadzorowanymi** (ang. *supervised*).

Metody **dynamiczne** przetwarzają informację o wszystkich atrybutach liczbowych równocześnie i w trakcie obliczeń starają się znaleźć punkty graniczne równocześnie dla wielu atrybutów. Metody **statyczne** – pojedyncze atrybuty i zadana liczba punktów granicznych.

Dotychczas zaproponowano wiele metod dyskretyzacji.

Podstawowe algorytmy dyskretyzacji

- Podział równymi przedziałami (*equal-width interval*)

  Podziel zakres przedziału atrybutu na N podprzedziałów równej długości.

- Podział przedziałami o równej czestości (*equal-frequency interval*);

  Podprzedziały zawierają w przybliżeniu taką samą liczbę obserwacji.

- *ChiMerge* –zachowuje podobieństwo względnych częstości klas decyzyjnych w podprzedziałach.

- Minimalizacja entropii warunkowej klas decyzyjnych (*Class Entropy discretization*);

  Wersja lokalna, wersja wykorzystująca zasadę MDL, wersja globalizowana.

- Modyfikacje algorytmów analizy skupień (aglomeracyjne z warunkiem zatrzymania).

- Inne, np. oparte na funkcjach rozróżnialności.

Dyskretyzacja wykorzystująca entropię warunkową

Dla podzbioru przykładów $x \in S$ ich wartości atrybutu a są sortowane według wzrastającego porządku.

Dla przykładów S wybierz punkt graniczny (ang. *cut point*) c^a dokonując podziału $S = S_1 \cup S_2$.

Dla zbioru S entropia jest zdefiniowana jako:

$Ent(S) = -\sum_{i=1}^{r} p_i \cdot \lg_2 p_i$ (gdzie r liczba klas decyzyjnych).

Entropia warunkowa $Ent(S,c^a)$ dla podziału $S_1 \cup S_2$ wynikającego z punktu granicznego c^a:

$$\frac{|S_1|}{|S|} \cdot Ent(S_1) + \frac{|S_2|}{|S|} \cdot Ent(S_2)$$

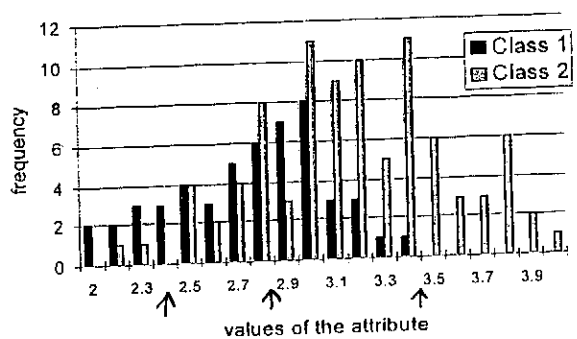

Poszukuje się takiego punktu granicznego c^a, dla którego wartość entropii warunkowej jest minimalna.

Właściwość Fayyad'a i Iraniego redukuje liczbę punktów kandydujących.

Proces binarnej dyskretyzacji można kontynuować do warunku zatrzymania, np. $Ent(S) - Ent(S,c^a) > \delta$.

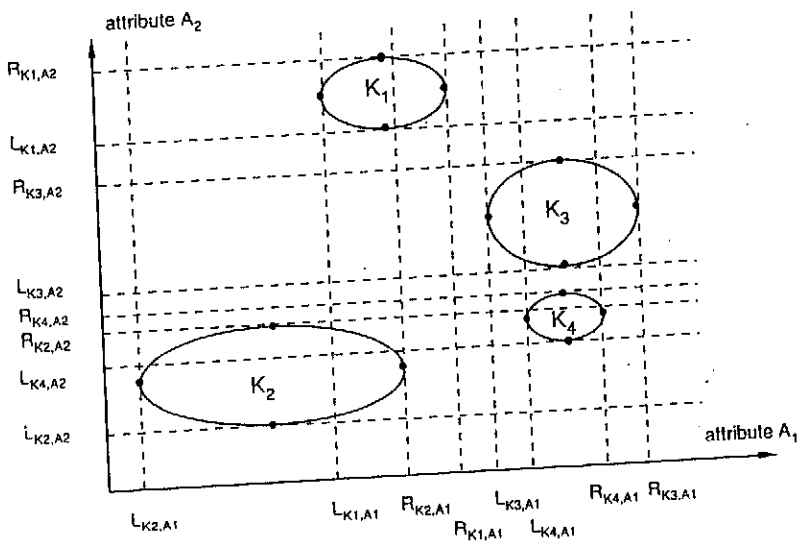

Cluster definability in terms of attributes A_1 and A_2
Single Local Covering Option (LEM2) of LERS

Table C3.4.1. Data with numerical attributes

IQ	Weight	Height	Class
109	63	175	no
105	90	170	yes
115	61	178	yes
107	85	182	no
107	62	179	no
113	92	172	yes

(IQ, 105) -> (Class, yes)
(IQ, 107) -> (Class, no)
(IQ, 109) -> (Class, no)
(IQ, 113) -> (Class, yes)
(IQ, 115) -> (Class, yes)

zbiór reguł wygenerowany algorytmem LEM 2 bezpośrednio ze zbioru przykładów uczących.

Table C3.4.3. Data discretized by Minimal Entropy Method

IQ	Weight	Height	Class
105..113	61..90	175..182	no
105..113	90..92	170..175	yes
113..115	61..90	175..182	yes
105..113	61..90	175..182	no
105..113	61..90	175..182	no
113..115	90..92	170..175	yes

An example of the rule set induced from Table C3.4.3 is:

(IQ, 105..113) & (Weight, 61..90) -> (Class, no)
(Weight, 90..92) -> (Class, yes)
(IQ, 113..115) -> (Class, no)

Dyskretyzacja wykorzystująca entropię warunkową

Przykład obliczeń

$$Ent(S) = -\frac{3}{6}\cdot \lg\frac{3}{6} - \frac{3}{6}\cdot \lg\frac{3}{6} = 1$$

Atrybut *IQ* i punkt graniczny T=107

105	107	107	109	113	115
yes	no	no	no	yes	yes

$$Ent(S \mid T) = \frac{1}{6}(-1\cdot \lg 1) + \frac{5}{6}(-\frac{3}{5}\cdot \lg\frac{3}{5} - \frac{2}{5}\lg\frac{2}{5}) = 0.811$$

Inny punkt graniczny T=113 Ent(S|T) = 0.541 - najlepszy możliwy.

Właściwość Fayyad'a i Iraniego

Podobnie dla *Weight* najlepszy T=90 i dla *Height* T=175.

Przykład zastosowania różnych algorytmów dyskretyzacji

Equal Interval Frequency

Atrybuty *IQ*, *Weight*, *Height* są zdyskretyzowane binarnie wykorzystując odpowiednio punkty graniczne: 109, 85 i 178.

IQ	Weight	Height	Class
109..115	61..85	170..178	no
105..109	85..92	170..178	yes
109..115	61..85	178..182	yes
105..109	85..92	178..182	no
105..109	61..85	178..182	no
109..115	85..92	170..178	yes

Przykład wygenerowanych reguł (algorytm LEM2):

(Weight, 61..85) & (Height,170..178) → (Class,no)

(IQ, 105..109) & (Height,178..182) → (Class,no)

(Weight, 85..92) & (Height,170..178) → (Class,yes)

(IQ, 109..115) & (Height,178..182) → (Class,yes)

Redukcja liczności pomiarów:

Metody parametryczne:

Załóż, że dane pasują do pewnego modelu formalnego; estymuj parametry tego modelu; zapamiętaj parametry tego modelu i pomiń obserwacje elementarne (za wyjątkiem obserwacji „odstających"). Przykład: regresja wielowymiarowa i modele logistyczno-liniowe.

Metody nieparametryczne:

Zapamiętują zredukowaną reprezentację bez zakładania parametryzacji modelu. Przykłady:

1. Agregacja histogramów,
2. Grupowanie – analiza skupień,
3. Próbkowanie.

Agregacja histogramów:

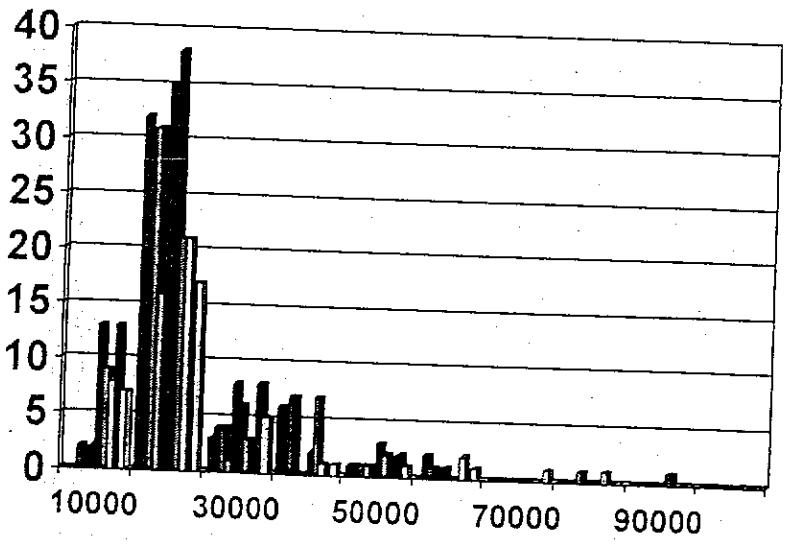

Podziel uporządkowany szereg obserwacji na przedziały i zapamiętaj miarę reprezentującą obserwacje wewnątrz przedziału.

Sposoby tworzenia przedziałów: *równej długości, równej częstości, V-optimal, Max-Diff.*

Redukcja liczby przykładów

Pytania [*Weiss, Indurkhia, Predictive data mining*]:

1. How many cases?
2. Are all cases residing in a database needed for effective mining?

Różne punkty widzenia:

- Jeśli dane są silnie „zaszumione" (ang. noise), to wiarygodne odkrycie pojęć nie zależy od większej liczby przypadków.
- Uczenie się z większej liczby przypadków może być zależne od specyfiki zastosowania oraz charakteru i złożoności pojęć, które zamierza się odkryć (nauczyć się):
- Proste pojęcia nie wymagają dużej ilości dodatkowych przykładów,
- Złożone pojęcia – więcej przykładów:
    1. Wieloklasowe problemy uczenia się.
    2. Regresja.
    3. Klasyfikacja z niezrównoważonymi klasami decyzyjnymi.
- Przetarg pomiędzy spodziewanym oszacowaniem błędu (dokładności) a złożonością procesu uczenia się.

Co robić ?

Właściwe losowanie prób (ang. *random sampling*).

Tworzenie prób losowych

Właściwe losowanie reprezentatywnej prób (ang. *random sampling*).

Pojęcia statystyczne:

- **Zbiorowość generalna (populacja)** - zbiór elementów obejmujący wszystkie obiekty.
- **Próba** z populacji - podzbiór zbiorowości generalnej, obejmujący część jej elementów wybranych w określony sposób.
- Znaczenia terminu ***reprezentatywności***:
  - próba jest reprezentatywna, kiedy występują w niej wszystkie wartości zmiennej czy zmiennych nas interesujących,
  - próba jest reprezentatywna, kiedy rozkłady interesujących zmiennych odpowiadają rozkładom tych zmiennych w populacji,
  - próba jest reprezentatywna. kiedy zależności między zmiennymi odpowiadają analogicznym zależnościom tych zmiennych w populacji.

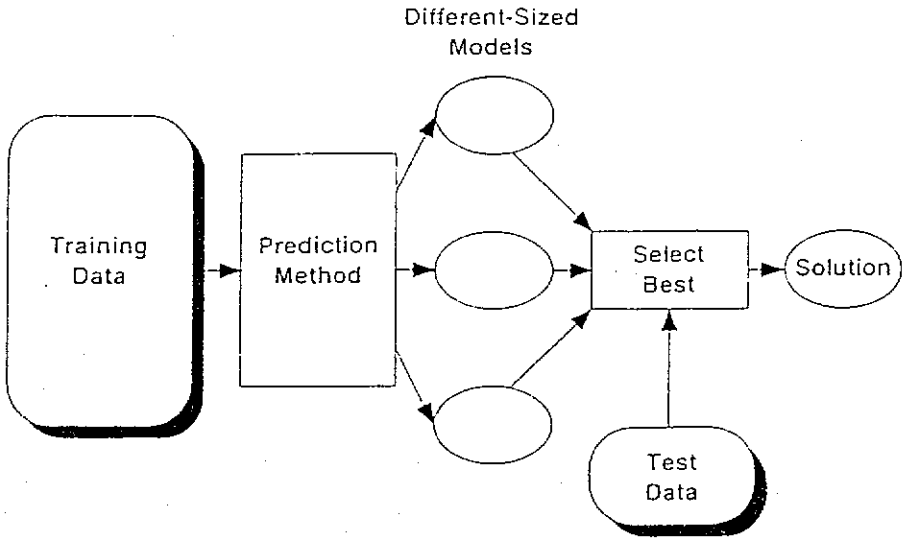

Figure 2.4: Fitting the Right-Size Model to Data

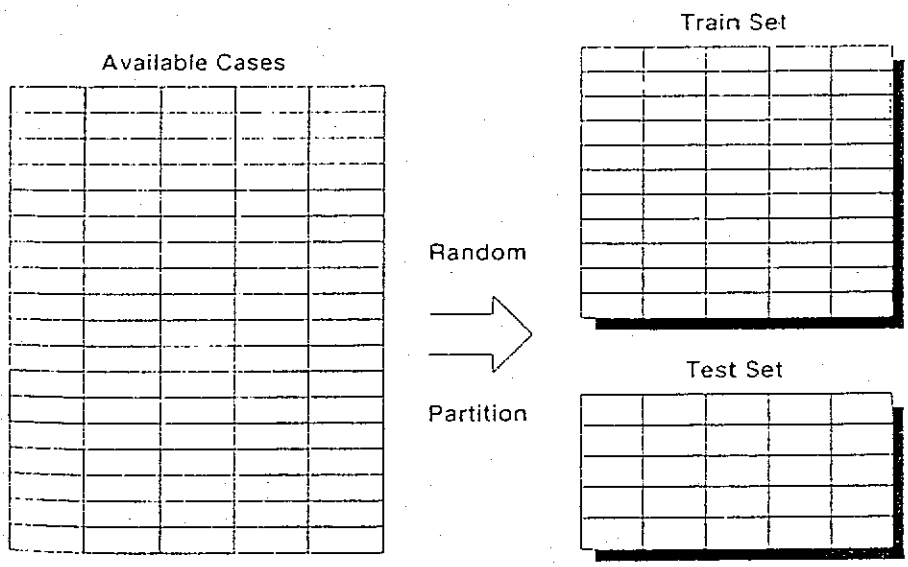

Figure 2.5: Random Train/Test Model

Techniki losowania

D – oryginalne dane (N przykładów)

Próba – $n << N$ wylosowanych przykładów

Podstawowe sposoby losowania:

- Proste (jednokrotne) losowanie bez powtórzeń (ang. SRSWOR - *Simple Random Sampling WithOut Replacement*).
- Proste losowanie z powtórzeniami (SRSWR) – przykład po wylosowaniu powraca do populacji.
- Losowanie wielu podzbiorów (prób) – Dane D podzielone na M podzbiorów (rozłączne vs. nierozłącznie).
- Losowanie warstwowe (ang. *stratified*).

Ponadto,

- Techniki podziału (***train and test / holdout***):
  1. Losowy podział na zbiór przykładów uczących i zbiór przykładów testowych.
  2. Specyficzne techniki - „*k-cross- validation*", *leaving-one-out*, *bootstraping*.
- Uczenie przyrostowe (ang. ***incremental learning***)

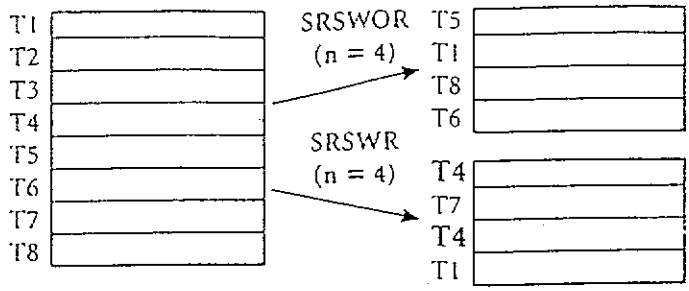

Cluster sample
(m = 2)

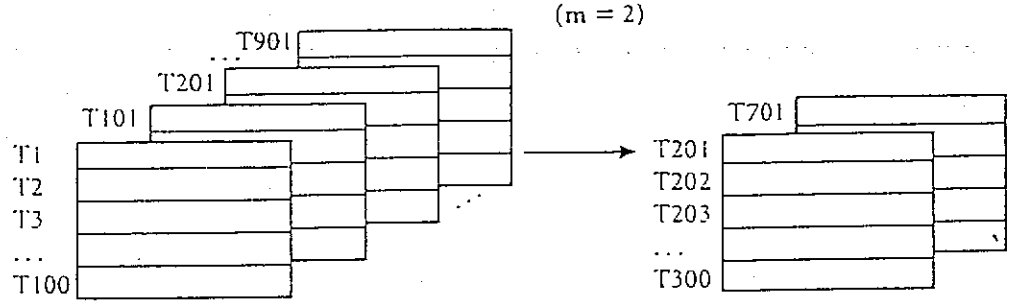

Stratified sample
(according to *age*)

T38	young
T256	young
T307	young
T391	young
T96	middle-aged
T117	middle-aged
T138	middle-aged
T263	middle-aged
T290	middle-aged
T308	middle-aged
T326	middle-aged
T387	middle-aged
T69	senior
T284	senior

T38	young
T391	young
T117	middle-aged
T138	middle-aged
T290	middle-aged
T326	middle-aged
T69	senior

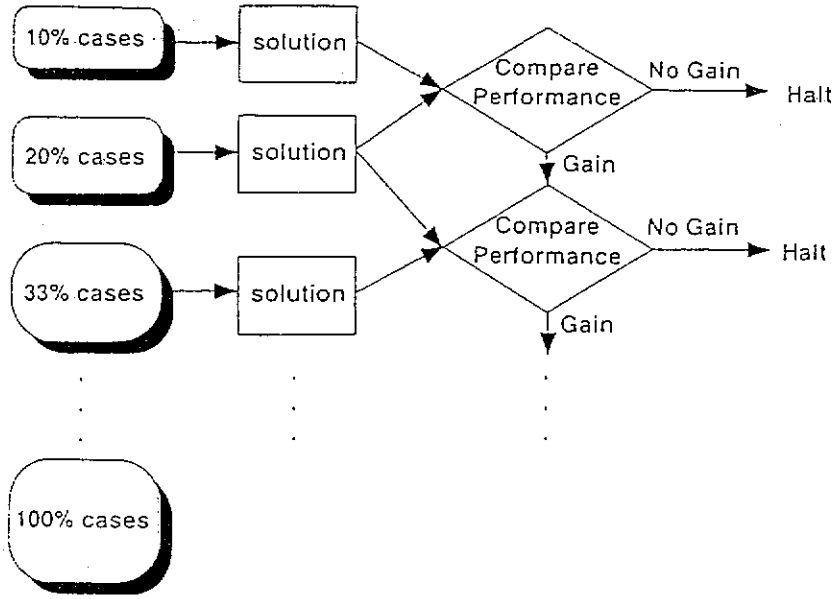

Figure 4.13: Incremental Sampling and Mining

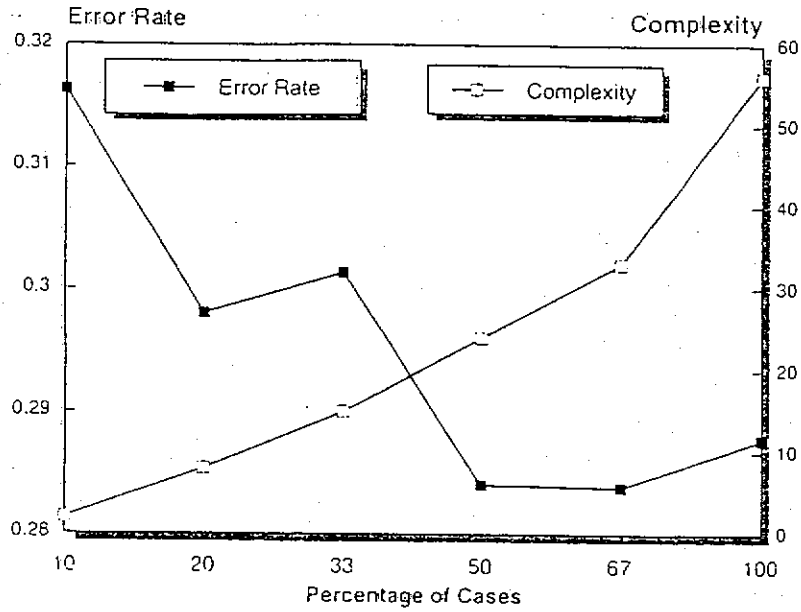

Figure 4.12: A Sample Trend for Error and Complexity

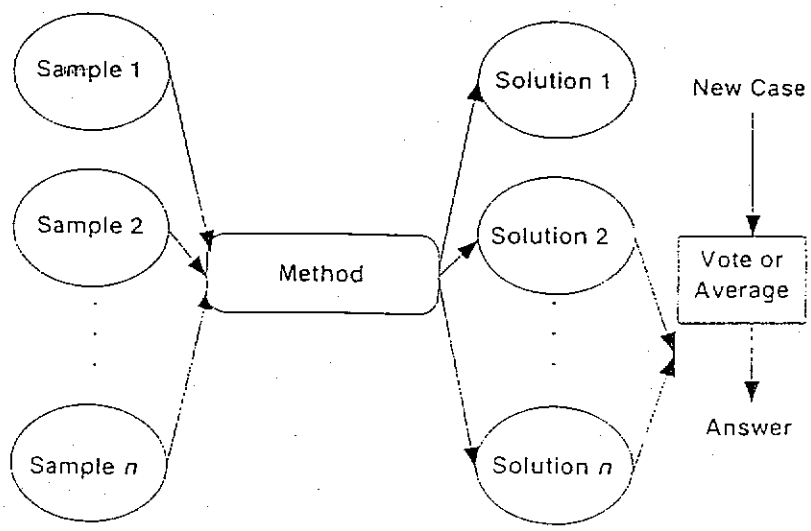

Figure 4.14: Combining Solutions from Different Samples

Selekcja atrybutów

Dany jest n elementowy zbiór przykładów (obiektów). Każdy przykład x jest zdefiniowany na $V_1 \times V_2 \times \ldots \times V_m$ gdzie V_i jest dziedziną i-tego atrybutu. W przypadku uczenia nadzorowanego przykłady są zdefiniowane jako $<x,y>$ gdzie y określa pożądaną odpowiedź, np. klasyfikację przykładu.

Cel selekcji atrybutów:

Wybierz minimalny podzbiór atrybutów, dla którego rozkład prawdopodobieństwa różnych klas obiektów jest jak najbliższy oryginalnemu rozkładowi uzyskanemu z wykorzystaniem wszystkich atrybutów.

W przypadku uczenia nadzorowanego (klasyfikowania):

Dla danego algorytmu uczenia i zbioru uczącego, znajdź najmniejszy podzbiór atrybutów, dla którego system klasyfikujący przewiduje przydział obiektów do klas decyzyjnych z jak największą trafnością.

Selekcja atrybutów to problem przeszukiwania

Każdy stan reprezentuje podzbiór atrybutów (2^m możliwych stanów!).

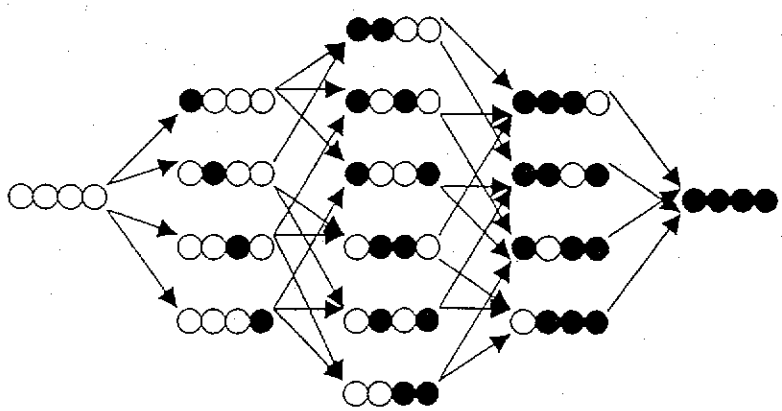

Trzy elementy selekcji atrybutów:

- *algorytm przeszukiwania* – przegląda przestrzeń podzbiorów,
- *miara oceny* – podzbioru atrybutów,
- *klasyfikator* –stworzony algorytmem uczenia się z wybranego podzbioru cech.

Dwa sposoby integracji - *filter* i *wrapper* model.

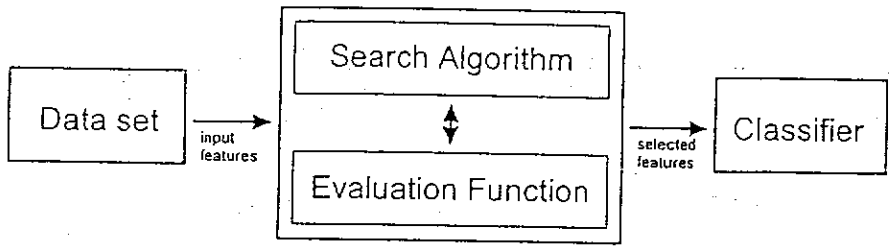

Filter model – atrybuty wybierane niezależnie od klasyfikatora.

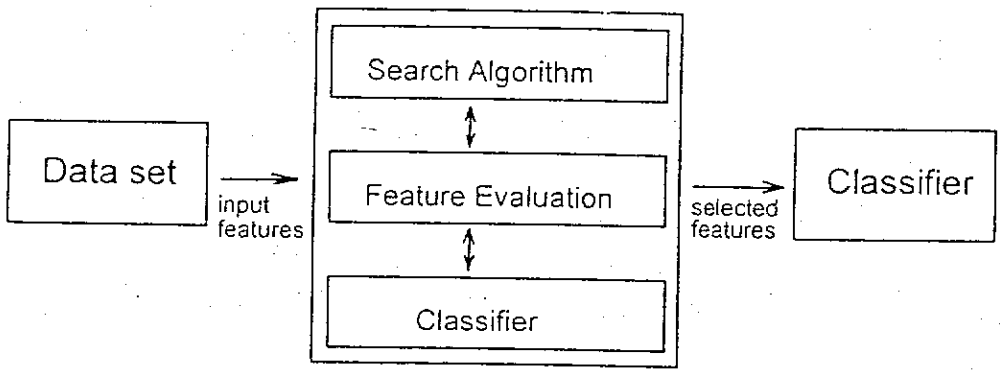

"Wrapper model" - klasyfikator użyty jako element funkcji oceny

Uwaga: - zalecany niezależny zbiór przykładów weryfikujących.

Selekcja atrybutów

Selekcja atrybutów dla problemów analizy danych ze znaną **klasyfikacją obiektów** (np. wyrażona przy pomocy atrybutu decyzyjnego).

Selekcja w trakcie wstępnego przetwarzania danych.

Model „**filter**" vs. „wrapper"

Ocena pojedynczych atrybutów:

- testy χ^2 i miary siły związku,
- miary wykorzystujące względną entropie między atrybutem warunkowym a decyzyjnym (ang. *info gain*, *gain ratio*),
- ...

Ocena podzbiorów atrybutów (powinny być niezależne wzajemnie a silnie zależne z klasyfikacją):

- Miara korelacji wzajemnych,
- Statystyki λ Wilksa, T^2-Hotellinga, odległości D^2 Mahalanobisa,
- Redukty w teorii zbiorów przybliżonych,
- Techniki dekompozycji na podzbiory (ang. *data table templates*)
- ...

Selekcja atrybutów

Dla m atrybutów liczba podzbiorów 2^m –dokładne rozwiązania są kosztowne.

Heurystyczne algorytmy przeszukiwania:

- BSS - *backward stepwise selection/elimination*,
- FSS *forward stepwise selection*,
- specjalizowane, np. Połączenie BSS i FSS. Beam-search SFFS, podejścia "losowania", algorytmy genetyczne...

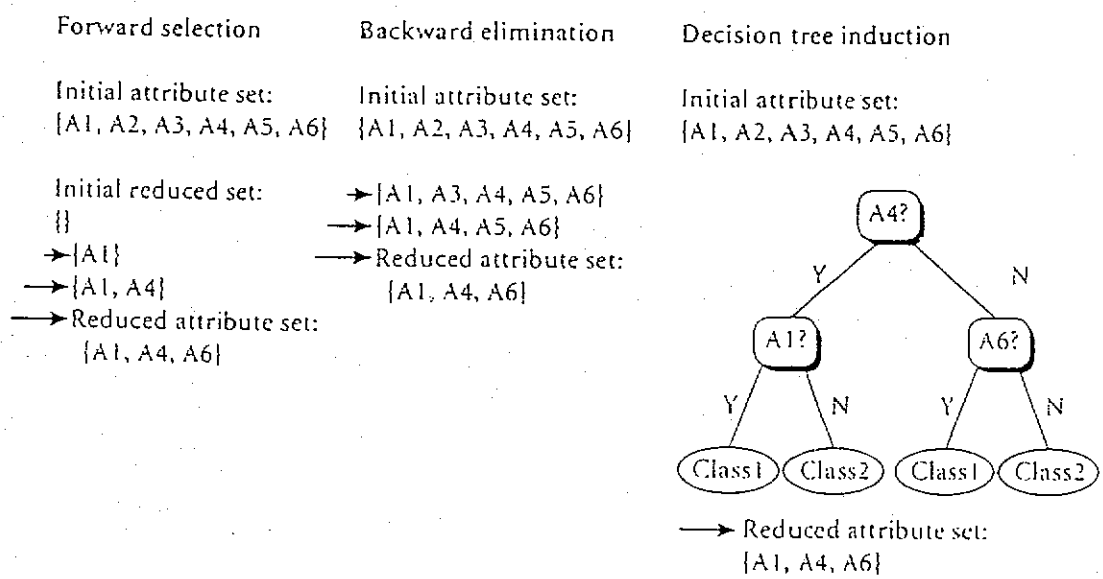

Inne techniki:

Proste badanie znaczenia pojedynczych atrybutów; dobrze opracowane dla problemów klasyfikacji, np. testy statystyczne jak χ^2, względna entropia, ocena znaczenia atrybutu dla wybranego algorytmu indukcji wiedzy.

Wewnętrzny wybór istotnych (*relevant*) atrybutów dla klasyfikacji w systemach indukcji symbolicznej reprezentacji wiedzy (drzewa decyzyjne lub reguły decyzyjne).

Correlation-based merit measure

Oblicza się korelację między wszystkimi parami dwoma zmiennych (atrybutów) r

„Dobroć" zbiory podzbioru atrybutów F w stosunku do atrybutu decyzyjnego d:

$$\frac{k\overline{r_{df}}}{\sqrt{k+k(k-1)\overline{r_{ff}}}}$$

gdzie F zawiera k atrybutów, $\overline{r_{df}}$ średnia korelacja atrybutu f z klasyfikacją (atrybut d); $\overline{r_{ff}}$ średnia wzajemna korelacja atrybutów (obliczona z r)

Problem ?

Korelacja z atrybutem dyskretnym

Atrybut dyskretny y (t wartościowy) podlega zamianie na t atrybutów binarnych (1 – wartość atrybutu występuje, 0 w przeciwnym przypadku).

Badamy korelacje atrybutu liczbowego x z y – tj. atrybutu x z t atrybutami binarnymi i obliczamy prawdopodobieństwo, że atrybut y przyjmie wartości przyjmie wartości y_i (gdzie i=1,...,t):

$$r_{xy} = \sum_{i=1}^{t} p(y = y_i) \cdot r_{xy_{bi}}$$